

До 90-річчя ХНТУСГ

На Харківський інститут механізації та електрифікації сільського господарства покладалася місія з підготовки фахівців, здатних сприяти прогресу в сільськогосподарській діяльності. На початку 30-х років минулого сторіччя було поставлене завдання створити міцну виробничу базу аграрного сектору, яка спиралася б на велике механізоване виробництво. Вирішення продовольчої проблеми без цього було б неможливим. Професор ХНТУСГ Надія Москальова, яка впродовж багатьох років вивчає історію нашого ЗВО, торкнулася проблеми, яка раніше практично не розглядалася — умов побутового життя першого набору майбутніх «капітанів» сільськогосподарського виробництва. Нижче подаємо скорочений виклад дослідження проф. Н. Маскальової, яке було надруковане в науковому журналі (Див.: Гілея. Науковий вісник. Зб. наук. праць. – К.;2013. – Випуск 69.)

ПОБУТОВЕ ЖИТТЯ ПЕРШИХ СТУДЕНТІВ ХІМЕСГ.

Для основної маси студентства основним джерелом існування у місті була стипендія. У 1930 році її середній розмір становив 48,6 крб. (у більшості вузів 35-38 крб), а на п'ятому курсі першого дипломованого випуску ХІМЕСГ вона досягла 65 крб. Розмір стипендії залежав від курсу навчання та одного з трьох розрядів, до якого зараховувалися студенти залежно від виробничого стажу та сімейного стану. Однак, розмір стипендій не забезпечував прожиткового мінімуму.

Перші студенти ХІМЕСГ брали участь у зведенні гуртожитку ХПІ «Гігант» на вулиці Пушкінській. Жили в цьому ж гуртожитку з жовтня, коли ще не було опалення і каналізації, по листопаді. У великих кімнатах проживало по двадцять і більше чоловік, які об'єднувалися в Комуни, де все було спільним: їжа, й одяга, й підручники. Так було легше виживати. Спали не роздягаючись. Інколи в дуже холодні дні виступав іній на ковдрах. В деяких кімнатах хазяйновиті студенти будували «буржуйки» аж поки пожежники не примусили ліквідувати ці саморобні обігрівачі.

З часом житлові умови студентів покращувалися. Пізніше ХІМЕСГу були виділені 11-й та 12-й корпуси гуртожитків на Толкачівці, які були переповнені, погано опалювалися, часто залишалися без води. Однак студенти — здебільшого вихідці з простих селянських сімей — всі побутові негаразди переносили стійко, з молодим завзяттям і гумором. Харчування у роки перших випусків ХІМЕСГ було складною проблемою. Існувала карткова система, за якою кожен студент отримував 600 г хліба на день (у багатьох містах, МТС, радгоспах, колгоспах на працюючих видавали по 400-500 г). Харчувалися студенти здебільшого в їдальні. Туди без ложки не впускали і без здачі ложки

не випускали (!).Ця крихітна деталь яскравіше інших досліджень характеризує час, в який довелося гризти граніт науки прадідам сьогоднішніх студентів. Меню в їдальні майже не змінювалося. На перше – суп перловий, на друге – каша перлова. На сніданок і вечерю – чай і «силос», як студенти прозвали вінегрет. Раз на тиждень шматок м'яса до каші...

У 1933 р. для студентів було створено окрему споживчу кооперацію, завдяки чому вони стали отримувати посилений сніданок і молоко із навчального господарства за 55% ринкової ціни. Ті, хто вже влаштувався підробляти за спеціальністю, могли дозволити собі купувати продукти на базарі та в комерційних магазинах, але у порівнянні з їдальнею це було досить дорого. І тим не менше, навіть в таких складних умовах ХІМЕСГ в порівняно короткий термін зміг виконати своє основне завдання — вже з середини 1930-х років його випускники приступили до масштабних перетворень аграрної сфери. В майбутньому багато з них примножили славу рідного ВУЗу у сфері сільськогосподарського виробництва, стали керівниками районів та областей, вченими та винахідниками, корисними для країни людьми. Нинішньому студентському поколінню ХНТУСГ є з кого брати приклад.

